

LA ESPERO

ORGAN FÖR ESPERANTO-RÖRELSEN I SVERIGE

UTGIVEN AV GEFLE ESPERANTOFÖRENING

Officiellt organ för Svenska Esperanto-Förbundet (S. E. F.) och Norvega Esperantista Ligo (N. E. L.)

N:o 1.
Januari 1915.

Redaktör:
R. PEHRSSON
3-23, Gävle.

Ansvarig utgivare:
W. WAHLUND
Gävle.

Lösnummer 10 öre.
Årsprenumeration 1:20 kr.
Annonspris 5 öre pr mm.

1915.

Märkliga händelser ha under det gångna året inträffat, som mäktigt ingripit på alla områden av mänsklig kultur och korsat alla beräkningar och förhoppningar. Ett av de mörkaste bladen i det tjugonde århundradets historia skrives i dessa dagar med strömmar av blod. Det är svårt att fatta att detta profeterade världskrig är blivit en verklighet, en verklighet så grym, att vår tanke knappast förmår föreställa sig den.

Nu visar det sig emellertid var den rätta tron på och viljan till mänskligt framåtskridande finnes. Där den finnes skola de nuvarande världshändelserna ytterligare stärka desamma och giva nytt innehåll åt gamla tankar och idéer.

Tankarna skola bli handling. Det gäller att handla, var och en på sitt område. Här ha vi esperantister ett stort område att arbeta på. På samma gång världsspråksrörelsen är en så enastående företeelse i sitt slag, har den förbindningspunkter med alla vår tids kulturella strävanden. Ty lika visst som kulturen är internationell, lika visst är, att det internationella hjälpspråkets betydelse för densamma, hittills endast insedd av ett fåtal, kommer för var dag att bli allt mer påtaglig. Ännu är världsspråket en sak som den stora allmänheten ännu icke lärt begagna; tusenåriga traditioner äro ej lätta att bryta. Men allt fler äro de som inse, att det omöjliga är möjligt, det vansinniga är genialiskt. Allt fler äro de som taga världsspråket i sin tjänst, allt täta-

re blir det nät av förbindelser, som genom esperanto bindes över jorden. Icke ens kriget — eller krigen, ty de äro ju många — ha kunnat göra slut på dessa förbindelser; tvärtom ha här nya fält öppnats för det internationella språket, och många människor, som annars ej ägnat det en tanke, ha nu fått tillfälle att sätta värde på det. Man tänke endast på esperantobyråerna i Genève och Köpenhamn, som koncentrerat sitt arbete på, att återknyta förbindelsen mellan de personer, som kriget skilts åt och härigenom i någon mån lindra eländet.

Bortser man från det inflytande som kriget haft på esperantorörelsen, så kan man konstatera, att den gått stadigt framåt. Nya föreningar, nya kurser ha bildats på de mest skilda håll, i synnerhet är det glädjande att se, huru språket allt mer och mer vinner inträde vid skolorna, i första rummet då i de »kulturländer», som nu äro inbegripna i den stora kraftmätningen. Ett vittnesbörd om esperantorörelsens styrka just innan kriget bröt ut var den i esperantorörelsen enastående anslutning, som den i Paris planerade X världsesperantokongressen erhölet, i det 4,000 esperantister anmält sig till densamma, då kriget plötsligt omintetgjorde den.

Det gäller nu, att utan att avskräckas av det ödeläggande kriget taga vara på de resultat, som uppnåtts, och till de vunna framgångarna under det kommande året lägga nya. Tiden är på sätt och vis gynnsam härför; just nu äro blickarna dragna till vad som försiggår ute i den stora världen, horisonten vidgas och ögonen öppnas för nya vidder.

Norvega Esperantisto

ĉesas ĝis plue kiel memstara organo, aliĝante al »La Espero» kiel subfako por la norvega propagando. Niaj du nacilingvaj alvokoj al la abonantoj (N. E. 1914, n-oj 4 kaj 5-6) sufiĉe komprenebligas tion kaj al la kelkaj respondintoj kiuj promesis subtenon kaj esprimis konsenton, kaj al la plimulta nerespondintaro kies silentan konsenton ni supozas.

La afablan proponon de Gävle Esperantoförening ni danke akceptis, unue por la ekonomia stato kiu ĉiuokaze estus necesigonta ian ŝanĝon, due por kunhelpi laŭ povo al la en multaj rilatoj dezirinda skandinava kunlaborado, kaj fine tial ke ni bone memoras la en multaj gazetoj dum pacoj tempoj ripetitan plendon ke estas tro multe da gazetoj.

Ni bedaŭras ke por la nuna provjaro ne aliĝis ankaŭ la danoj.

H. Bonnevie.

Om suffixen -eg' och -et'.

Av oss, svenska esperantister, användas -eg och -et huvudsakligast för ordbildning enligt det bekanta skemat: varmega, het; varma, varm; varmeta, ljum — malvarmega, mycket kall; malvarma, kall; malvarmeta, sval. Härvid gäller att man icke får uppfatta -eg såsom ovillkorligen lika med stor, eller -et såsom

lika med liten. Enär pordego betyder port, och pordo dörr, så bör man ej uppfatta eller använda ordet pordego i betydelsen granda pordo; ej heller är pordo detsamma som pordego.

Men -eg och -et fylla även en annan uppgift i Esperanto. Nedanstående rader åsyfta att fästa uppmärksamheten härpå.

Lilla fröken Klara har en ny hatt, som hon tycker är »vådligt» vacker. Unge herr Mårten å sin sida använder måhända ett fullt kraftord, i fall han vill angiva den höga grad av vackerhet, som fröken Klara enligt hans åsikt innehar. Ingendera tror själv att deras uttalanden äro ordagrannt sanna, men de tillgripa dock dessa förstärkande ord, eftersom de känna på sig att »mycket vacker» är allt för matt för uttryckande av vad de vilja säga. Vederbörande kunna ju också på sätt och vis ha rätt, ty de använda vanliga, ehuru kanske mindre vackra uttryck, vilka av åhörarna uppfattas alldeles i den betydelse, som åsyftas av den talande. Sådana uttryck kallas för övrigt hyperboler, och äro mer eller mindre vanliga i alla språk. En annan hyperbol finna vi, då någon person säger sig vara färdig att dö av törst eller av hunger, ehuru han endast menar att han är törstig eller hungrig i synnerligen hög grad, men mycket väl vet att han skulle kunna uthärda ännu något mera försakelse av dryck eller mat. Man säger om en febersjuk, att hans hand är så het att den riktigt bränns, men därmed menar man visst icke att den verkligen bränns. Han är stark som en björn, han kan ingenting, hennes hy är ren som snö, han blev blek som ett lärft, det är icke värt två ruttna lingon, smutsig som ett svin, smidig som en orm, ögon som blixtra, o. s. v. Exempel skulle kunna anföras i »oändlighet», d. v. s. alls icke i oändlighet, ty någon gång bleve man ju tvungen att upphöra.

I Esperanto bör man emellertid iakttaga försiktighet vid användning av hyperboler, och aldrig använda sådana om vilka man ej säkert vet, att de fullt förstås av den person, som man vänder sig till. Sådana uttryck som t. ex. »dangere stilplena ĉapelo» eller malbenate bela fraŭlino» kunna vara fullt begripliga i svenska språket, men de duga icke i Esperanto. Alltså, om uttrycket »tre bela» ej räcker till för oss, så böra vi utan tvekan säga »belega». Man bör naturligtvis icke använda

ordet »belega», såvida man endast menar »bela» eller »tre bela».

För adjektivens komparation, som det kallas i språkläran, har man tre grader: vacker, vackrare, vackrast; stark, starkare, starkast; pli bela, plej bela; forta, pli forta, plej forta. Jämförelsegraderna komma endast till tillämpning då man förutom den person eller sak, som man talar om, även åsyftar någon eller något annat. Vackrare (än andra); starkast (av alla). Vid sidan av dessa jämförelsegrader har bruket av hyperboler uppkommit. På svenska säga vi alltså vådligt vacker, stark som en björn, men på Esperanto belega, fortega. Dock finns naturligtvis intet hinder för att på Esperanto även säga »forta kiel urso».

Förutom den oeftergivliga satsen, att man alltid måste uttrycka sig så klart som möjligt (undantagandes i politiska stridsfrågor), finnas inga allmängiltiga regler för användningen av hyperboler vare sig i Esperanto eller i något annat språk. Det må här endast framhållas att behovet därav är mindre i Esperanto än i svenskan, tack vare ändelserna -eg och -et. Vilketdera man bör använda i ett eller annat bestämt fall, måste överlämnas åt det individuella omdömet.

Jln.

Uttalanden om Esperanto.

VI.

Regeringen i Sachsen.

Sachsiska lärarekårens esperantoförening (ansluten till Sachsiska lärareförbundet) inlämnade den 13 dec. 1913 en anhållan till regeringen om Esperantos införande som frivilligt ämne i alla Sachsiska folkskolor. Denna ansökan avlogs av kultusministeriet, under motivering att detta ämne till kommer privatundervisningen enär folkskolans kurs ej bör göras allt för omfattande, samt emedan även anhängarne av Ido göra anspråk på att detta språk skulle komma att bli världsspråk¹⁾.

¹⁾ Naturligtvis användes i denna motivering alla tillgängliga argument.

Vid ett sammanträde under år 1914 med sachsiska riksdagens (landdagens) finansutskott framställde landdagsmannen Wappler en interpellation angående esperantoundervisningen i yrkes- (industriella, handels- och tekniska) skolorna. Härpå lämnades av regeringen följande svar, nämligen:

»Inrikesministeriet har hittills icke tagit initiativ till införande av esperantoundervisning i yrkesskolorna. Lektionsantalet i yrkesskolorna är ännu mycket begränsat; undervisningen måste inskränkas till endast mera väsentliga undervisningsämnen. Men om behov föreligger för esperantoundervisnings införande vid en del läroverk och större utgifter därigenom skulle uppkomma, har Inrikesministeriet för avsikt att vid bestämmandet av statsunderstöd taga hänsyn till denna ökning av utgifterna.»

Vid ett senare allmänt sammanträde i landdagen framställde landdagsmannen Dr. Steche en anhållan till regeringen, att densamma ytterligare ville befrämja esperantorörelsen genom uppmaning till kommunerna att avgiftsfritt upplåta skolor för esperantoundervisning.

Härpå svarade kultusministern: Dr. Beck, som bland annat yttrade:

Dr. Steche har riktigt anfört, att regeringen, för att ej införa för stor splittring i folkskolelärjungarnas arbete och för att ej draga dem bort från deras viktigaste ämnen, ej kan lämna tillstånd till esperantoundervisning såsom frivilligt ämne i folkskolorna. Dock får man ej förbise, att esperantoundervisningen, liksom Esperanto själv, gjort viktiga framsteg, och att även myndigheterna vid många tillfällen sysselsatt sig därmed, att särskilt polismyndigheterna låtit medela sådan undervisning åt sina poliskårer, samt att i Leipzig befinner sig ett sachsiskt esperantoinstitut under ledning av 14 mycket framstående män från hela landet, ställt under inrikesministeriet och åtnjutande statsunderstöd från detsamma. På grund av Esperantos framsteg är det naturligt, att även undervisningsväsendets högsta ledning måste ägna beaktande åt detsamma. Beträffande inrikesministeriet har anförts, att detta redan lämnar understöd till en del skolor, men dock icke direkt befrämja införandet av esperantoundervisning i de läroanstalter, som äro

underställda detsamma. Det kan förefalla, som om inrikesministeriet ståndpunkt saknade överensstämmelse med kultusministeriets, men detta är endast skenbart, ty de skolor som lyda under inrikesministeriet äro yrkesskolor, men våra läroverk skola åt alla meddela grunderna till den allmänna bildningen. Alltså, oaktat regeringen för närvarande ej kan antaga esperanto som frivilligt ämne i folkskolorna, så är jag dock gärna villig att förklara, att ministeriet ej framställer någon invändning, i händelse skoldistriktet önska upplåta skolsalar för undervisning i Esperanto (bravorop). *Alltså kunna skoldistriktet vara övertygade om kultusministeriets samtycke, i händelse de för esperantoundervisning avgiftsfritt upplåta skolsalar.*

Efter detta anförande av ministern uttalade lantdagsmannen Dr. Schanz under bravorop ett tack till de lärare, som hittills undervisat i esperanto i skolorna.

Hur lägga propagandan?

»La Ondo de Esperanto», den ryska esperantotidningen, anordnade för någon tid en synnerlig intressant rundfråga bland sina läsare, som avsåg att utröna vilken form av propaganda vore den mest effektiva. Och de inkomna svaren, uppgående till mer än ett hundratal, äro i detta fall mycket lärerika.

Vilka äro de faktorer, som gjort de tillfrågade personerna till esperantister?

Tidningen har låtit göra upp en liten statistik häröver. Av de 133 personer, från vilka svar på denna fråga inkommit, ha 52 kommit att lära sig Esperanto genom tidningsnotiser eller annonser; 34 genom personlig propaganda; 33 genom böcker, broschyrer o. d. och 12 ange såsom orsak offentlig propaganda: föredrag, kurser, utställningar.

Siffrorna visa tydligt, vilken betydande roll tidningspressen spelar i propagandans tjänst. Man får emellertid ej underskatta den offentliga propagandan. Att den ej uppvisar ett bättre resultat, kommer sig väl därav, som »Ondo» riktigt anmärker, att denna ännu tillämpas

i så liten utsträckning. Och dessutom torde dessa indirekt, genom att giva anledning till tidningsnotiser o. d., vara av större betydelse än siffrorna synas utvisa.

Några utdrag ur svaren skola säkert vara av intresse genom att visa vilka olika bevekelsegrunder kunna finnas hos olika personer: — »Jag lär mig esperanto, emedan jag och min hustru i sommar ämna göra en resa till utlandet och jag tror att vi medelst esperanto skola kunna besöka en mängd främmande städer — och härför har jag blivit esperantist.»

— »Duger verkligen esperanto för internationella förbindelser? — denna fråga oroade mig alltid ty mina internationella förbindelser in-skränkte sig till korrespondens medelst vykort. Men så kom den tidpunkt, då jag måste lämna mitt fädernesland för att utvandra till Amerika (oktober 1912). Vid uppehåll i Wien, Basel, Rotterdam och vid ett besök i Haag, mötte jag en mängd esperantister och samtalade med samma lätthet på esperanto som på modersmålet. Om de tjänster, som Världs-Esperantoförbundets ombud gjorde mig, skall jag icke tala, ty det är ju icke meningen med rundfrågan.»

Det har även sina mindre angeläna sidor att vara esperantist: — »I dispyterna om esperanto förargade det mig mest, att personer, som alls icke känna till esperanto, börja diskutera om det. Så t. ex. yttrade en mycket ytlig person, bara han fick höra mig nämna ordet esperanto: 'Esperanto duger icke för internationella ändamål, men till nöje, eller t. ex. om ett par personer vilja hemligt brevväxla med varandra, kan esperanto vara mycket bra.' Jag förolrade tålmodet och svarade honom: 'Det gör mig ont om Esperanto, när jag får höra Edra idiotiska argument. Det är alldeles som det står skrivet i evangeliet: I skolen icke kasta pärlor för svinen! Så mycket fick jag kännas vid då jag blev esperantist och gjorde propaganda för språket.»

Ungefär samma erfarenheter ligga till grund för följande svar, men deras inflytande på personen ifråga ha varit ett annat: »Om jag icke av en del bildade personer bemötts med hån för min omvändelse till esperantist, hade jag troligen icke sökt efter vapen mot mina motståndare, för att icke blott kunna försvara mig, utan även för angripa esperantos motståndare, d. v. s. bli propa-

gandist för esperanto... Förhållandet av våra medkämpar kan således vara av nytta för vår sak.»

»Det är nyttigt, att de personer, som man vill »esperantisera», d. v. s. göra till esperantister, erhålla brev eller kort från någon utländsk esperantist.»

»Reklamen är av stor betydelse i fråga om propaganda för det internationella hjälpspråket. Propagandabladd, distribuerade med tidningar, är enligt min mening den verksamaste formen av propaganda, ty de kunna med stor klarhet visa det internationella språkets lätthet.»

»Ett av de viktigaste propagandamedlen är enligt min mening det offentliga föredraget, ty det finnes många människor, för vilka det endast fordras en ringa yttre påverkan, för att de skola bli esperantister. Jag är en sådan människa.»

»En icke alltför vidlyftig broschyr, i vilken intressanta och tilltalande fakta äro blandade med förklaringar över Esperanto, är och förblir det bästa medlet att driva propaganda för och värva anhängare för Esperanto.»

»... En utmärkt propaganda för vår sak äro tidningsartiklar och utställning av böcker i skyltfönster; för det andra — detta är det viktigaste för oss — behövas goda propagandister... propagandisterna böra vara allvarliga, övertygande; de böra väl tala och behärska vårt språk... de böra känna Esperantos historia, de böra visa Esperantos praktiska fördelar, de böra vara beredda att diskutera, vare sig det gäller världsspråket som sådant eller att visa Esperantos överlägsenhet över andra system.»

»Det bästa medlet för Esperantos spridning, är gratis-spridning av billiga läroböcker. Härom bör man annonsera i icke-esperantiska tidningar.»

»Tidningsartiklar äro utan tvivel det bästa medlet för vår verksamhet.»

»De internationella kongresserna äro det bästa propagandamedlet för esperantosaken.»

»Det enda medlet att propagera för Esperanto här i Kina med framgång, är att visa allmänheten en samling vetenskaplig litteratur.»

»För att framgångsrikt göra propaganda för vårt kära Esperanto, bör man klistra upp flygblad och affischer på väggarna.»

»Ungdomen mottager gärna Esperanto. Det är önskvärt att esperantosaker sändas till alla mellansko-

lor, i det man adresserar dem till 'högsta klassen.»

»Man bör propagera för Esperanto i de handskrivna tidningar, som eleverna i mellanskolorna ofta ge ut.»

»Enligt min åsikt bör företalet i 'La unua libro de la lingvo internacia Esperanto' översättas till alla språk, tryckas med stora bokstäver och uppspikas överallt där man kan spika upp något, ty varje mening i det är så övertygande och ovederlägglig, att var och en som läser igenom det uppmärksam och med eftertanke, ovillkorligen måste bli esperantist.»

»La Ondo» anför yttreligare några exempel men denna axplockning må vara nog. De visa med tillräcklig skärpa, huru mycket ännu återstår på detta område att göra. Frågan gällde visserligen i detta fall Ryssland men kan mycket väl även gälla Sverige. Och man måste instämma i de ord, varmed artikeln i fråga avslutas:

»Man måste endast förundra sig över esperantoidéens livskraft, när vår rörelse under dylika omständigheter dock växer, när antalet esperantister dagligen växer. Trots de ogynnsamma omständigheterna förlora meningsfränderna dock icke hoppet, i det de hämta styrka ur det medvetandet, att de deltaga i ett stort och ädelt arbete. Många brev sluta med »Vivu Esperanto!», »Vivunia kara Majstro!» Jag föredrar dock den meningsfrände, som icke skriker »leve Esperanto!» Jag skriker icke leve Esperanto»; skriver en esperantist, »jag har redan vänjt mig med att det är ett levande språk, ty jag mottager och avsänder nästan varje dag brev på Esperanto och gör mina affärer direkt medelst Esperanto, vare sig medelst U. E. A. eller olika firmor.»

LA ESPERO.

Gamla årgångar av La Espero (år 1913 och 1914) finnas i ett begränsat antal och säljas till ett pris av 1 kr. pr st. Varje esperantoförening ävensom varje intresserad esperantist bör äga dessa.

Lösa nummer av tidningen kunna för spridning i propagandasyfte erhållas gratis av intresserade.

Tillskriv *La Esperos expedition*, Gävle.

Ryssland. — På de flesta håll fortsätta esperantoföreningarna sin verksamhet. Bland dem som drabbats hårdast av kriget är emellertid den betydande föreningen i Kovno, som på grund av att de flesta invånarna flyttat från staden, som ju ligger helt nära den fiendliga gränsen, upphört. Många av föreningarna ha sina ledare ute i striden. En ny esperantoförening har bildats vid en av folkhögskolorna i Moskva. Den för lång tid sedan i Saratov bildade föreningen har nu fått sina stadgar antagna av myndigheterna. En ny kurs har börjats vid den under handels- och industridepartementet lydande handelskolan. Esperantokurser ha nu regelbundet ägt rum där sedan 1912.

Frankrike. — Trots kriget avhållas i Paris esperantomöten var fjortonde dag. Verksamheten har ordnats så att medlemmarna ha satts i tillfälle att utföra arbeten för de stridande och de olika föreningarna ha redan åstadkommit stora sändningar av varma kläder o. d.

Alla franska esperantotidningar synes ha upphört, men i stället har utkommit »Petit Bulletin Temporaire», som avser att vara ett förningsband dels emellan de olika föreningarna i Frankrike, dels mellan de franska esperantisterna och de utländska. Bland de franska samideaner, som fallit på slagfältet nämner denna tidning bl. a. tvänne medlemmar av »Lingva Komitato», Claudius Colas och Fernand Blan-garin.

Holland. — De katolska esperantisternas förening i s'Hertogenbosch har erhållit tillstånd att giva avgiftsfria skriftliga kurser i esperanto till militärer. Föreningen har redan fått hjälp av flere esperantolärare för kurserna, som ges till alla militärer, oberoende av religion.

Den insamling till förmån för de nödlidande i Belgien, som på uppdrag av föreningen »La Estonto estas nia» i Haag, anordnats bland esperantister jorden runt uppgår redan enligt »Holanda Pioniro till 824: — Lm. (ung. 1,500 kr.)

Sentencoj el "Havamal".

Posedajoj liaj
la viron ĝojjigu;
li ne estu tro ŝparema.
Malamiko eble posedos.
anstataŭ amiko la ŝparitan;
intencoj ne ĉiam plenumiĝas.

Plenan provizejon
mi vidis ĉe l' idoj de Fitjung,
nun ili portas almozulajn ĉifonojn.
Ĉesos riĉeco subite
kiel palpebrumo rapide;
pri ĝia daŭro oni devas ne fidi.

Via dom' estas plej bona
eĉ se simpla ĝi estas;
ĉiu estas mastro ĉe si.
Kun du kaprinoj
kaj tegmento el branĉoj
vi loĝas pli bone ol almozulo.

Sentencoj el "Havamal".

Malgrandaj bordoj
randas lagon malgrandan;
malgranda estas la pensado homa.
La saĝeco ne estas
al ĉiuj samspeca;
malperfekta estas la mondo ĉiam.

Sufiĉa saĝeco
konvernas al viro,
sed neniam tro da saĝeco.
Sian program sorton
li devas ne scii.
Tio lin malplej ĉagrenas.

De armiloj siaj
la viro ne iru
eĉ paŝon, estante sur kampo;
ĉar ne scias oni,
kiam sur la vojo
li pinton bezonos de l' ponardego.

»Kontraŭuloj kredas refuti nin,
kiam ili ripetas siajn opiniojn kaj
ne atentis la niaj.»

Goethé.

En Svislando.

Tri Limerikoj.

Ĝeneralan atenton en Baselo
junulino vekis per nova mantelo.
Sed al ŝi mem ĝi ne ŝajnis konvena,
kaj la ĝojo ne estis plena
ĉar mankis samstila ĉapelo.

Severa onklo en Ĝenevo
punpredikis al sia nevo,
Kiam la junulo diboĉis
la onklo lin akre riproĉis,
ĉar alia konduto estas lia devo.

Por voĉdonadoj en Soloturno
staras en la urbdomo urno.
Oni ne povas nun ĝin uzi,
ĉar, por la magistraton amuzi,
sian neston tie aranĝis sturno.

La ĉasistoj en Tarasc¹⁾.

Fragmento el la fama verko »Tartarin²⁾ de
Tarasc³⁾ de Alphonse Daudet.³⁾

En tiu regiono ĉiu homo estas
ĉasisto, tiel la plej grandaj kiel la
plej malgrandaj. La ĉasado estas
pasio de la Tarascanoj, kaj tio
daŭris jam de mitologia epoko.

Do en ĉiu dimanĉmateno la Tarascanoj
prenas la armilojn kaj for-
iras de siaj urbmuoj, sako sur
dorso⁴⁾, pafilo sur ŝultro, kun ĥaosa
amaso⁵⁾ el hundoj, el furoj⁶⁾ el
trumpetoj, el ĉaskornoj. Estas gran-
dioza vidaĵo⁷⁾. . . Malfeliĉe, la
ĉaskaptaĵo⁸⁾ mankas, ĝi mankas
absolute.

Pro la besta naiveco de la bestoj,
vi certe kredas ke ili iam ĉesis
malfidi. Je kvin mejloj⁹⁾ ĉirkaŭ
Tarasc la terkavoj estas malplenaj,
la nestoj forlasitaj. Neniu merlo,
neniu koturno, neniu malgranda
kuniklido, neniu eĉ plej malgranda
blankventro.

Ili cetere estas tre allogaj, tiuj
belaj Tarascanoj altajetoj, odorantaj
de mirto, de lavendo, de rosmareno;
kaj tiuj belaj muskatvinberoj, ŝvel-
lantaj je sukero, kiaj troviĝas sur
la bordoj de Rhone¹⁰⁾, ankaŭ estas
apetitegaj. . . Certe! Sed mal-
antaŭe kuŝas Tarasc, kaj en la
mondo de feluloj kaj plumuloj
Tarasc estas malbone fama¹¹⁾.

La migrobirdoj¹²⁾ eĉ markis per
granda kruco la urbon sur siaj
vojaĝkartoj, kaj kiam la sovaĝana-
soj, venante kiel longaj trianguloj,
en la malproksimo ekvidas la turojn
de la urbo, la kondukanto krias
laŭvoĉe: »Jen Tarasc, jen Tarasc-
con!» kaj la tuta bando flugas
kurbvoje.

Mallonge: rilate al ĉasbestoj,
nenio restas en la lando krom mal-
juna leporkanaĵlo, kvazaŭ per mi-
raklo savinta sin dum la Tarascnaj
persekutoj, kaj kiu obstinas vivi
tie¹³⁾. Tiu leporo estas tre fama en
Tarasc. Oni donis al ĝi nomon.
Ĝia nomo estas La Rapid¹⁴⁾. Oni
scias ke ĝi havas kaŝejon en la tero
de S-ro Bompard¹⁵⁾ — kio, paren-
tese, triobligis la prezon de tiu tero
— sed oni ankoraŭ ne sukcesis tafi
ĝin. Nuntempe nur du aŭ tri per-
sistuloj okupas sin per ĝi. La aliaj
jam plenumis je tio siajn devoj¹⁶⁾,
kaj La Rapid¹⁷⁾ de longtempe apar-
tenas al la loka superstiĉo, kvankam
la Tarascanoj laŭ sia naturo estas
malmulte superstiĉemaj kaj ne he-
zitas agi laŭ la cirkonstancoj¹⁷⁾.

— Hoho, vi diras al mi, se la
ĉaskaptaĵo estas tiom malmulta ĉe
Farasc, kion povas fari la Tarasc-
naj ĉasistoj en ĉiu dimanĉo?

Kion ili faras?

Kompreneble! Ili iras sur la
veran kamparon¹⁸⁾, je du aŭ tri
mejloj⁹⁾ malproksime de la urbo.
Ili kolektiĝas kiel malgrandaj grupoj
po kvin aŭ ses, etendas sin trank-
vile en la ombro ĉe iu fonto, ĉe iu
malnova murbarilo, ĉe iu olivarbo,
eltiras el la ĉasakoj bonan pecon
de malvarma rostajo, krudaĵn bul-
bojn, kolbason, kelkon da anoĉvoj,
kaj komencas iaspecan matenman-
ĝon, pliĉarmigatan de bela Rhon-
vino, kiu naskas ridojn kaj kantadon.

Post tio, kiam oni bone satman-
ĝis¹⁹⁾, oni stariĝas, oni fajfas al la
hundoj, oni armas sin per la pafiloj,
kaj oni komencas la ĉasadon. Tio
estas ke ĉiu el la sinjoroj prenas
sian ĉapon, jetas ĝin supren per sia
tuta forto²⁰⁾, kaj pafas ĝin dum ĝia
flugo samtempe kun la kvin, la ses,
aŭ la du aliaj — laŭ la cirkon-
stancoj.

Tiu, kiu plej ofte trafas sian
ĉapon, estas proklamata kiel ĉasreĝo,
kaj en la vespero li revenos al
Tarasc kiel triumfulo²¹⁾, kun la
multe truita ĉapo sur la fino de la
pafilo²²⁾, en medio²³⁾ de bojado kaj
fanfaroj.

Senbezono estas rakonti, ke en la
urbo estas granda komercado je
ĉasĉapoj. Tie troviĝas eĉ ĉapelistoj

kiuj vendas ĉapojn jam truitajn kaj
ŝiritajn por la bezono de la mal-
diligentuloj; sed oni apenaŭ scias
iun krom Be'zugnet²⁴⁾, la apotekisto,
kiu aĉetis tian ĉapon. Tio estas
konsiderata kiel hontinde²⁵⁾!

Förklaringar.

¹⁾ uttal: Tarraskä'; stad i departementet
Bouches du Rhone i södra Frankrike (Pro-
vence).

²⁾ uttal: Tartarä'.

³⁾ fransk författare, född 1840, död 1897.
Romanen Tartarin de Tarasc utkom 1872;
utgiven i svensk översättning 1881.

⁴⁾ adverbial bisats.

⁵⁾ med ett vimmel av hundar.

⁶⁾ furo, även kallad ĉaspatoro, ett slags
vessla som användes att jaga vildkaniner i
deras underjordiska gångar. Vetenskaplig
benämning Putorius furo.

⁷⁾ Det är en ståtlig syn.

⁸⁾ villebråd.

⁹⁾ franska mil à 4 kilometer.

¹⁰⁾ flod.

¹¹⁾ har dåligt rykte.

¹²⁾ flyttfåglarna.

¹³⁾ vilken liksom genom ett underverk
räddat sig under förföljelserna, och som satt
sig i sinnet att leva där.

¹⁴⁾ egentligen La Rapido. Genom uteläm-
nandet av substantivändelsen -o har man här
sökt att i översättningen bevara karaktären
av egennamn.

¹⁵⁾ uttal: Bå'par. På herr Bompards mark.

¹⁶⁾ De andra ha redan fullgjort sina skyl-
digheter i detta hänseende (»je tio»)

¹⁷⁾ Originalen har här en anspelning på
en fördom, som Farascborna ej skulle tveka
att överträda i fall tillfälle gaves. Mening
blir alltså: de tveka ej att handla efter om-
ständigheterna även om de därigenom skulle
bryta mot vidskepliga fördomar.

¹⁸⁾ De bege sig ut på den riktiga lands-
bygden. Målet för en verksamhet eller rörelse
kan i Esperanto betecknas genom ändelsen
-n. »Ili iras sur la vera kamparo» skulle
betyda: De gå på den riktiga landsbygden.

¹⁹⁾ när man ätit sig väl mätt

²⁰⁾ med sin hela kraft, av all sin kraft.

²¹⁾ triumfator.

²²⁾ på bösspetsen; på ändan av bösspipan.

²³⁾ i en miljö av hundskall och fanfarer.

²⁴⁾ uttal: Bäyke.

²⁵⁾ Detta anses som skamligt.

Jln.

”Esperanto”

reaperis la 5-an de januaro, ripoz-
inte pro la milito 5 m natojn.

Al nia deziresprimo de kora bonveno
ni aldonas la esprimon de sincera
ĝojo ke ĝi de nun ĝis kiam eliros
kiel monata organo; ĉar la duon-
monata aperado supozeble donis al
la kutime trookupitaj esperantistoj
tromulte da legaĵo.

H. B.

Libroj kaj gazetoj.

Libroj recenzotaj kaj gazetoj intersanĝataj estu sendataj po du ekz.; unu al la redakcio de *La Espero*, Gävle, Svedujo, unu al s-ro H. Bonnevie, Bergslens gate 11, Kristiania, Norvegujo.

Ricevita gazeto:

Internacia Bulteno, duonmonata informilo pri la milito. La bulteno estas senpage sendata al interesataj kaj gazetoj en ekstergermanaj landoj. Oni sin turnu al »Internationaler Korrespondenz Argus».

Centra Oficejo:

Aldono al la Tutmonda Jarlibro Esperantista 1913—1914.

(Esperanta dokumentaro, kajero 25.)

Tiu ĉi aldono anstataŭas la eldonon de plena jarlibro por 1914 pro tio ke la eldono de 1913 estis malfruigita kaj tial ricevis la titolon. »Tutm. Jarlibro por 1913—1914.» Sed por ke oni ne atendu novan eldonon de la jarlibro ĝis 1915, oni pro la granda disvastiĝo de Esp. eldonis tiun ĉi aldono.

(Kiam oni mendas la Tutm. n Jarlibron oni ricevos ambaŭ librojn por la malnova prezo de fr. 3,50.)

La »Tutmonda Jarlibro» estas grava verko kaj por nia propagando kaj por nia internacia interkomunikigo. Kiel granda estis nia progreso antaŭ la milito montras tiu ĉi »aldono» de preskaŭ 100 paĝoj. Precipe granda montriĝas la progreso en Usono, Aŭstrujo, Germanujo kaj Rusujo. Ankaŭ multaj novaj internaciaj fakaj societoj. La libro estas bela kun granda portreto de D-ro Zamenhof kaj kun bona artikolo pri la proksima kongresurbo Edinburgo kun multaj belaj ilustraĵoj sur bona papero.

Rolf Paulsen.

For la Batalilojn! de Bertha von Suttner, el la germana tradukita de Pro Armand Caumont. (320 paĝoj.) Eld. de Ader & Borel, Dresden.

Ho! Fine! Fine la tradukajo aperas! Post tro longtempa atendado fine la verko aperas, kiu antaŭ ĉiuj libroj de nia esperanta biblioteko devus esti aperinta jam antaŭ multaj jaroj! Kiam oni tenas tian valoran tradukajon inter la manoj nin ekfrapas la penso kiom da mal-

bonaj, senvaloraj tradukoj ekzistas en nia literaturo, kiuj laboroj preskaŭ estas forjetitaj en maron komparite kun unu verko de tiu ĉi grava speco.

Rimarku do: nur preskaŭ. Sed entute al nia tradukajaro tre longe mankis sistemo: oni multe tro ofte tradukis la unuan plej senvaloran anekdoteton kiun oni trovis en sia librofaketo, sen ia kritiko aŭ reguligo.

Tiu ĉi verko tamen reprezentas la vojon la solan profitdonan por la Esperantomovado, nome ke ni precipe penu traduki verkojn kiuj estas valoraj kaj gravaj kaj kies tendenco ankaŭ partoprenas la kunfanditan kaj sisteman laboradon por nia difinita celo. Tiaj libroj estas bataliloj kiuj povas por ni bati, libroj kiuj per sia valoro kaj pezo povas vekti la atenton de la serioza intelekta mondo. Feliĉe ni nun havas nian »Esperantistan Literaturan Asocion» kiu povas sisteme reguligi niajn perpresajn alvokojn al la atento de l' mondo serioza. Se ni eldonas presajaĵojn tiu mondo estas rajtigata ridi kaj moki, sed ni facile venkos tiujn emojn per seriozaj kaj valoraj prezentaĵoj. Tiu ĉi verko ja pro sia tuta tendenco devas esti unu el la fundamentaj kolonoj de la Esperantismo, kvazaŭ biblio, kiu nun ankaŭ en esperanta formo ja entenas sub populara prezentado la esencojn de niaj grandaj ideoj pri internacia interkompreniĝo en ĉiuj formoj. Ni do esperu, ke la esperanta traduko kunhelpas al la disvastiĝo de tiuj ĉi ideoj ankaŭ en rondoj, kiujn ili ankoraŭ ne atingis, kiam ni esperantistoj rekomencos pli forte ol iam al militi la mondon por eterna regado de niaj ideoj post tiu ĉi terura militego.

La traduko estas bonega kaj preskaŭ sen preseraroj. Entute tiu ĉi verko, kiu estas rekomendita de Esperantista Literatura Asocio, prezentas tre gravan fortiĝon ne nur por la Esp. biblioteko sed — kio estas pli grava — por nia tuta movado. Ni devas gratuli la eldonejon Ader & Borel pro tiu ĉi ne malkara sed des pli grava entrepreno.

Karaktero. de S-ro J. M. van Stipriaan Luiscius, advokato. III-a eld. (32 paĝoj.) Eld. de Librejo: »Espero», Hago:

Estas ĝojiga fakto kiam tia libro kun tia morala valoro povas elveni en tiom da eldonoj. (Vidu la recenzojn de 1-a eld. en n-ro 2-a de 1912 kaj de 2-a eld. en nr-o 2-a de

»Norv. Esp.» 1913.) Ĉar la libro havas grandan edukatan valoron; kiom da homoj ne ekzistas kiuj neniam pripensis kio estas posedi karakteron? Se oni serioze studas tiun ĉi libron oni povas multe lerni koncerne ĝentilecon kaj respektemon al siaj kunvivuloj, entute ĉiujn ecojn kiuj helpas pliprofundigi la interkompreniĝon inter homoj, kio ja estas la eco de la esperantismo. Tial la esperantistoj antaŭ ĉiuj devas posedi kaj disvastigi tiujn por ili fundamentajn ecojn kiuj sume formas bonan karakteron.

Kompreneble tiu ĉi tria kaj plibonigita eldono preskaŭ ne posedas preserarojn, kaj la stilo estas klara sed pensopeza. Tamen ŝajnas al mi ke la tie kaj ĉi tie tro amasigita aro da proverboj iom tedas, sed tio tute ne malfortigas la entute tre bonan impreson de valora libro.

Pri solidareco inter esperantistoj. De A. Nedošivin. Traduko de B. Kotzin. (12 paĝoj.) Eldonejo de Kovna Esperantista Societo.

Malgranda disertacio en kiu oni kontraŭbatalas la inter neesperantistoj oftan opinion, ke la esperantistoj formas kvazaŭ ian sekreteman sekton kiun kunligas ia speciala juro aŭ promeso. Due ĝi pritraktas la kaŭzojn kiuj faras ke tiel vidiĝas por multaj neesperantistoj; kaj trie ĝi provas difini en kiu grado tia konspirado estas natura kaj sana, kaj en kiu grado ni devos peni eviti ĝin. Estas ja nature ke la esperantistoj, kiuj en la unua tempo travivis tiom da klopodoj kaj jarojn da persistaj laboradoj kun oftaj malkontentigoj kaj trompoj, devus senti la komunecon en la sinoferranta, fidela batalado por la sama por ili sankta afero, senti la komunan ĝojon pri venkoj kaj eble plej multe la komunan konsolon kaj kuragiĝon post ne maloftaj malvenkoj kaj mokadoj. Sed poste la afero estis alia, post kiam la movado ricevis fiksjajn radikojn oni devas timi la tro malvastan konspiradon en fermitaj kapsuloj kiuj facile por neesperantistoj vidiĝas kiel sekretemaj sektoj.

Kun niaj nunaj rimedoj kaj nia nuna potenco ni ne bezonas timi la ridon kaj mokon, sed ni povas malfermi niajn kapsulojn por ĉiuj kaj elstreĉi niajn brakojn vaste kaj fide. Ni devas nin fidiĝe turni al ĉiuj ajn neesperantistoj sen iu malnova eĉ plej malmulte sekretema retiriĝo pro suspektema timo al moko kaj kontraŭaĵoj.

La aŭtoro eĉ tuŝas ke oni forigu la insignon, la verdan stelon, por ne vidiĝi »sekretema sektano»; sed pri tio oni certe konfesos ke estus eraro. Komprenoble ni devas firme konservi ĉion kio rilatas al nia organizo, ĉar tio ke ni interne fine staras sur firmaj piedoj ja estas la bazo por ke ni nun kun memfido kaj energio povas agi eksteren.

Universala Unuiĝo. Vol. II-a. 16 paĝoj. Prezo: Sm 100. Librejo »Esperanto», Lubjanskij projezd 3, Moskvo.

La dua volumo aperis kun la sama programo, pritraktante ĉiujn demandojn kaj movadojn kiuj celas internacian unuiĝon de l' homaro kaj pli bonan interkompreniĝon inter la tre disigita homaro. Bedaŭrinde kaj la formato kaj la paĝaro de la esperanta eldono per tiu ĉi nova n-ro estas plimalgrandigita, ĉar la entrepreno ne ricevis sufiĉe grandan subtenon. Sed en la nuna tempo ĝi estas vere tre subteninda entrepreno.

La ortografio ankoraŭ montras multajn preserarojn, sed estas tre granda plibonigo de la antaŭa numero. Ankaŭ tiu ĉi n-ro enhavas multajn ilustraĵojn.

Ni ricevis koran dankon por nia bonvola recenzo de la antaŭa n-ro. Oni nun fiksas la aperadon kiel kvaronjaran.

Universal Union. (92 paĝoj, prezo 10 pencoj, 0 sm. 415), G. Bell & Sons, Kingsway, Londono:

Angla eldono de la supre recenzita 2-a n-ro de Universala Unuiĝo, kun angla surpriso: eldonita en ruŝa, angla kaj esperanta lingvoj. Sama enhavo kiel en la esperanta eldono nur iom pli vaste kaj detale skribita. En la dua paĝo de la kovrilo estas listo de revuoj kiuj simpatias kaj interŝanĝas kun la Unio, inter kiuj la duono estas esperantaj gazetoj. Ni deziru gravan progreson por tiu ĉi entrepreno kiu laboras en la sole ĝusta direkto.

»Kiu ne scias fremdajn lingvojn, scias nenion pri sia propra.»

Goethe.

Tia estas la mondo.

Tri rakontoj el la Oriento.

Juna hindo en Kalkuto ne sciis certe, ĉu la struto estas bird' aŭ fiŝo. Laŭ bild' vidita sur aŝiŝo konkludis li, ke ĝi tamen estas bruto.

En granda domo en Jeruzalemo oni estas en grava dilemo La mastro tuj komencas disputon se li trovas turkan rekruton inter la odaliskoj de l' haremo.

Al la fama urbo Bagdado vojaĝis fremdlanda nomado. Sin amuzi li ne forgesis, kaj precipe li sukcesis manĝi panon kun marmelado.

La semado kaj rikolto.

El la nova rimarkinda lernolibro esperanta, Tra la Jaro, de Lucy E. Waddy, ni citas la sekvantan alegorion, ĉerpita el la Nova Testamento. Ĝi samtempe povas esti ekzemplo de la bona gusto de la aŭtorino elektante ekzercarojn, ĉar la alegorio pri la semado kaj rikolto estas bone aplikebla al ni esperantistoj, predikantoj de la evangelio de la lingvo internacia:

La alegorio pri la semado kaj rikolto.

— Jen semanto eliris por semi, kaj dum li semis, kelkaj semeroj falis apud la vojo kaj birdoj venis kaj manĝis ilin. Kaj aliaj falis sur ŝtonaj lokoj, kie ili ne havis profundon de tero. Kaj kiam la suno levigis, ili bruletis, kaj ne havante radikon, ili velkis. Kaj aliaj falis inter dornoj, kaj la dornoj suprenkreskis kaj sufokis ilin. Kaj aliaj falis sur la bonan teron, kaj donis frukton, unuj centoble, aliaj sesdekoble, kaj aliaj tridekoble.

Vi do aŭdu la alegorion de la semanto.

(La semanto semas la vorton.)

Kiam iu aŭdas la vorton de la regno kaj ne komprenas ĝin, tiam venas la malbonulo kaj rabas tion, kio estas semita en lia koro. Tiu ĉi estas la ricevinte semon apud la vojo.

Kafé Linnéa

(Nykterhetsvännernas Kafé)

NYGATAN 34 - (Pousettska huset)

TELEFON 859

Frukostar, Middagar och Souréer. Smörgåsar, Kafé, The o. Choklad m. m. Beställningar för mindre sällskap.

LOVISA HÖRLIN.

Skandinavoĵ kiuj havas konojn en Ameriko, estas petataj admoni ilin skribi al Skandinava Esperanto-Instituto, Rockford, Ill. U. S. A. por ricevi informojn.

ÅRSMÖTE.

Gävle Esperantoförenings årsmöte avhålls söndagen den 31 jan. kl. 7 e. m. å hotell Fenix.

Efter årsmötet

ÅRSFEST.

Sång, musik, deklamation.

Teater: »Tie ĉi oni parolas esperante,» komedi i en akt, uppföres av föreningens amgtörer.

Supé! Ball!

Entré kr. 2.50.

Anteckningslista finnes utlagd i Centralpappershandeln, varjämte anmälningar mottagas av styrelsens medlemmar.

Styrelsen.

Kaj tiu, kiu ricevas semon sur ŝtonaj lokoj, estas tiu, kiu aŭdas la vorton kaj tuj akceptas ĝin kun ĝojo. Sed li ne havas radikon en si, sed restas nur laŭ okazo, kaj kiam estas suferado aŭ persekutado pro la vorto, tuj li estas faligita. Kaj tiu, kiu ricevis semojn inter dornoj, estas tiu, kiu aŭdas la vorton kaj la zorgoj de la mondo kaj la trompeco de riĉo sufokas la vorton kaj li fariĝas senfrukta. Kaj tiu, kiu ricevis semon sur bona tero, estas tiu, kiu aŭdas la vorton, kaj tiu ja portas frukton kaj donas, jen centoble, jen sesdekoble, jen tridekoble.

HERRAR

ekipera sig bäst och fullständigast hos

Axel Lidholm

Drottninggatan 30 - - GEFLE

Josef Wikströms

Tobakshandel

GEVALIAPALATSET - GEFLE

SKODON

Största sortiment hos

A. M. Zimmerman & Co

La Espero

utgives av Gefle Esperanto-förening och utkommer omkr. den 15 i varje månad.

Lösnummerpris 10 öre.

Prenumerationspris Kr.

1: 20.

Prenumeration kan ske dels direkt hos tidningens expedition, Gefle, dels genom återförsäljare eller på posten.

Återförsäljare önskas på varje plats! Provision om flere exemplar tagas!

Prenumerantsamlare erhålla 20 öre för varje anskaffad prenumerant, om minst 5 prenumerationsavgifter insändas samtidigt.

Abonprezo ekster Svedujo 1:00 Spesmilo. (12 numeroj).

Specimeno kontraŭ respondkuponon. Mendo ĉe R. Pehrsson, 3—23, Gefle.

Kiam vi bezonas viandon, mendu ĉe

FRANS A. OLSON

Telef. 34 □ GEFLE □ Telef. 34

Central- och Jernvägshotellen

GEFLE

REKOMMENDERAS!

C. J. LINDH

BOK- & DISTRIBUTIONSAFFÄR

S. FÄLTSKÄRSGATAN 19, GEFLE

Rekommenderar sig vid behov av Böcker, Tidskrifter och Häftesarbeten.

RIKSTELEFON 16 97.

Annonsera i La Espero!

Wickmans Kappaffär

NORRA KUNGSGATAN 7 - GEFLE
Vid Rådhusplanaden.

Kappor o. Promenaddräkter i stort urval. Beställningar emottagas o. utföras förstklassigt.

RIKSTELEFON 1391.

Gust. Holms Förstoringsanstalt

Brunnsgatan 78, Gävle. □ Tel. 1628

Faras pligrandigoja laŭ fotografajoj.
Unuaklasa laboro. Petu prezaron!

N. Lundgren

GEFLE - Interurba tel. 151

Kamentuboj por fabrikoj.

Pli ol 750 konstruitaj.

Riparoj dum uzado.

Fulmkonduktiloj estas muntataj.

Propra brikejo en Upsala.

Plej granda firmo por konstruo de fabrikoj kamentuboj en Skandinavio.

Argenta medalo en Stockholm 1897
, , , Gefle 1901
, , , Norrköping 1906

Presenter inköpta hos

Juvelerarefirman

A. U. Wahlberg, Gefle

äro alltid välkomna.

Filial i Bollnäs.

GESAMIDEANOJ!

Faru viziton en la nova kafejo

"ESPERANTO"

DROTTNINGGAT. 29, GEFLE.

Tie estas servata ĉiujn tagojn kafo, teo, ĉokolado, lakto kaj trinkajoj, ĉio kun aŭ sen pano. Bonaj buterpanoj!

Krom tio estas vendata bona puno de la hejmbakejo de Holmgren.

Altestime

C. J. Holmstedt.

Från

La Esperos expedition, Gävle,

kan rekvireras:

Läroböcker:

Lärobok i Esperanto av G. H. Backman	1: —
Lärobok i Esperanto av P. Nylén	1: —
Lärobok i Esperanto av Carl Ohlsson	0: 50
(Alla med Esp.-svensk ordlista).	
Esperanto-språklära av O. W. Hjærtstätt	0: 40
Esp.-svensk och svensk-esp. ordbok av O. W. Hjærtstätt	0: 60
Svensk-esp. ordbok av E. L:son Finn	1: 50

Sveda Kantaro, kun melodioj	0: 35
Esperantista Kantaro, »	0: 75

Nova Testamento (afrankite)... 2: 50

Esperanto-stjärnor	0: 75
Esperantoflagga (bordsflagga)	2: 40
d:o (något enklare)	1: 75
d:o (mindre)	0: 85
d:o d:o	0: 50
d:o (miniatyr)	0: 15
10:e världs-Esperantokongressens officiella vykort. 1 duss.	
1: — kr.	1 st. 0: 10
d:o reklamärken, 100 st.	
1: — kr.	1 st. 0: 02

Finna Esperantisto

Officiala monata organo de Esperanto-Asocio de Finnlando. Abonprezo 3:— Fmk.

Adreso: S-ro Albin Sandström, 11, Köpmansgatan, Helsingfors.

Prenumerera på La Espero!